

ophævet, og jeg har ikke noget imod, at dette Ønske bliver opfyldt, naar det kun sker paa en saadan Maade, at man ikke derved begaar en ny, maaske større Uretfærdighed. Den Maade, der her er bragt i Forslag, vil betyde, at man begaar en ny Uret, idet man ophæver en formentlig gammel. — Det staar saaledes for mig, at den høje Regering burde have taget Venstres gamle Forslag op, om at Tiendens skulde afvikles med 18 Gange Tiendens aarlige Beløb. Det var et godt og retfærdigt Forslag, der tog tilbørligt Hensyn saavel til Tiendeyderne som til Tiendejerne. Man kan jo ikke betragte Tienden som en Ejendom i almindelig privatretlig Forstand, det er en Skat, som er undergiven de Forandringer, Lovgivningsmagten ønsker at foretage. Lovgivningsmagten har Lov til at ophæve Tienden uden at yde noget som helst Vederlag til Tiendeejeren, hvilket i øvrigt er sket andre Steder, og Lovgivningsmagten har ligeledes Lov til at formindske Tiendens Beløb. Jeg mener, at en Ejendom, der saaledes kan underkastes Lovgivningsmagtens Bestemmelser, kan ikke komme ind under det almindelige Ejendomsbegreb og kan heller ikke have sin fulde Værdi. Det forekommer mig derfor, at det havde været fuldt ud forsvarligt, om Forholdet var blevet ordnet saaledes, at Tiendeejerne fik 18 Gange Tiendens aarlige Beløb. Jeg blev i Gaar understøttet i denne min Opfattelse ved Udtalelser af det ærede 2det Medlem for 10de Kreds (Bojsen). Det ærede Medlem har jo nøje undersøgt denne Sag, hvor meget Tienden i det hele taget er værd, og er kommen til det Resultat, at Tiendens Værdi ikke beløber sig til 25 Gange den aarlige Ydelse, men gaar ned til Halvdelen, altsaa 13 Gange den aarlige Ydelse. Naar man saa vilde træffe en Ordning, som yder 18 Gange det aarlige Beløb, mener jeg, at Tiendeejernes Interesser vare blevne varetagne paa en god Maade, og at de i det hele taget havde gjort en rigtig god Forretning. Det forekommer mig at være urimeligt, at Statskassen yderligere skulde yde Tiendeejerne et Beløb af $\frac{7}{25}$. det er en Gave saa stor, at jeg ikke mener, at det er forsvarligt, naar man tager Hensyn til, at Statskassens Midler ere Penge, der ere tilvejebragte af alle Samfundslag, ogsaa af de Samfundslag, som leve under de fattigste og elendigste Forhold. Jeg vilde derfor meget godt kunne stemme for det foreliggende Forslag, hvis det var undergaaet den Forandring, at Bestemmelsen om Statens Bidrag blev

taget ud af Forslaget. Der foreligger saa mange og saa store Krav til Statsmagten fra de forskellige Samfundslag, og der foreligger Krav, som i alt Fald i mine Øjne ere vigtigere og mere betydningsfulde end det Krav, der stilles i dette Lovforslag, og som man hidtil har ment baade fra Regeringens og fra Lovgivningsmagtens Side, at man ikke vilde være i Stand til at efterkomme af finansielle Hensyn. Det forekommer mig, at hvis man gaar den Vej, som dette Forslag anviser, ville vi fjerne os endnu mere fra det Tidspunkt, hvor Statskassen faar Eyne til at kunne gennemføre disse efter min Mening meget vigtige Krav og Reforme, som den store Del af den arbejdende Befolkning ønsker gennemført. Jeg hørte nok, at der fremkom en Udtalelse i Gaar fra det ærede 3die Medlem for 2den Kreds (Jørgensen), som gik ud paa at hævde, at Ønsket om denne Lovs Gennemførelse var saa stærkt, særlig ude blandt Landbefolkningen, at der, hvis dette Ønske ikke blev opfyldt, vilde komme en saa stærk Strømning, der vilde bære ind over Landstinget, at den maaske i sin Fart vilde rive adskillige ærede Medlemmer med sig. Det kan meget godt være, at denne Betragtning kan være rigtig, men jeg mener alligevel, at man med større Sindsro kan imødesee denne Strømnings Virkninger, end jeg vilde kunne ønske at se den Bølge, som udgaar fra dette Forslag, rettet mod Statskassen, og som vil rive mange, mange Millioner ud af Statskassen til Skade og Tab for nyttige og nødvendige Reforme til Samfundets Tarv. Jeg vil, som jeg har udtalt, kunne stemme for Forslaget, for saa vidt det ændres i den af mig her omtalte Retning.

P. G. C. Jensen: Det forholder sig jo ganske rigtigt, som det ærede 12te kongevalgte Medlem (Estrup) udtalte, at der er to Klasser af Medborgere, som ville være meget glade ved Lovforslaget, og den Nuance, som det ærede Medlem nævnede, finder jeg ogsaa er fuldkommen rigtig. Han fandt nemlig, at medens Tiendeyderne kunde være glade ved Lovforslaget, saa kunde Tiendeejerne være tilfredse derved. Den øvrige Del af dem, der ere interesserede i dette Forslag, er jo hele den øvrige Befolkning, og inden for den viser det sig, at der er en særegen Klasse, som stiller sig lidt ejendommeligt til Forslaget, og det er den, der havde til Ordfører det ærede 2det Medlem for 10de Kreds (Bojsen), den Kreds, paa hvis Vegne han ud-